

Het Enneagram van Bevrijding: Ontwaken voor Je Ware Zelf

door Eli Jaxon-Bear

Toen ik deze leer bijna dertig jaar geleden voor het eerst hoorde, noemden mijn enneagramleraren, Jerry Perkins, Kathy Speeth en Claudio Naranjo het het Enneagram van de Persoonlijkheid, zoals het hun geleerd was door Oscar Ichazo. Mijn begrip van het enneagram heeft zich van daaruit ontwikkeld. Meer nog dan dat het over het niveau van de persoonlijkheid gaat is mijn ervaring dat het enneagram eigenlijk een diepere laag van karakterfixatie beschrijft.

De persoonlijkheid is een oppervlakteverschijnsel dat in het landschap van de karakterfixatie plaatsvindt. Persoonlijkheid verwijst naar zowel geconditioneerde als genetische eigenschappen, gedragspatronen of neigingen die in de loop der tijd kunnen veranderen.

Je kunt een “norse” persoonlijkheid hebben en leren aardiger te zijn, of een “verlegen” persoonlijkheid en leren om socialer te worden. In feite hebben we allemaal verschillende persoonlijkheden die in verschillende contexten tevoorschijn komen. We vertonen bijvoorbeeld een heel andere persoonlijkheid met onze kinderen dan met onze baas of met vrienden op een feestje. Bill Clinton en Idi Amin hebben dezelfde karakterfixatie maar hebben duidelijk verschillende persoonlijkheden.

De karakterfixatie is de steunpilaar waarop de persoonlijkheid is gebouwd. Iemand kan bijvoorbeeld onder hypnose persoonlijkheidseigenschappen op drastische wijze veranderen door bepaalde gedragspatronen te veranderen. Deze persoonlijkheidsverandering verandert echter niet de onderliggende karakterfixatie.

Het Enneagram van Karakterfixatie gaat veel dieper en is van veel meer betekenis dan enkel de persoonlijkheidsuiting. Wanneer het slechts de persoonlijkheid zou beschrijven zou het voor ons menselijke dieren alleen op een beperkte en oppervlakkige manier bruikbaar zijn, in een poging een beter bestaan te creëren. Terwijl we door het leven laveren proberen velen van ons meer ontwikkelde of beschaafdere mensen te worden. Op dit niveau kan het enneagram heel bruikbaar zijn. Het gaat echter verder dan dat.

Voorbij het repareren of regelen of beheersen van het leven, voorbij creatie of co-creatie of manifestatie of transformatie van wat dan ook, ligt volmaakte vrede. Volmaakte stilte is oneindig diep en niet gescheiden van bewuste intelligentie. Het is altijd aanwezig.

Wanneer je, in plaats van je leven te repareren of regelen, in bevrijding geïnteresseerd bent, in ware vrijheid of weten wie je werkelijk bent, is jezelf als nummer of fixatie identificeren opnieuw een last die losgelaten moet worden. In plaats van aan de fixatie te werken kun je ontwaken uit de trance ervan.

Men pleegt het enneagram te gebruiken om zich nog meer met ego te identificeren in plaats van zich te bevrijden van deze valse identiteit. Natuurlijk, wanneer je je fixatie negeert word je er onbewust door geleid en vormt hij een obstakel bij het trouw blijven aan jezelf op elk niveau. Wanneer je je echter met je nummer of fixatie identificeert word je belast met een toevoeging aan je persoonlijke identiteit. Voor iedereen bestaat de middenweg van het ontwaken uit de persoonlijke identiteit als levende mogelijkheid.

Door gedetailleerd voor ons in kaart te brengen hoe bewustzijn is gefixeerd bij elk van de karaktertypes, kan het Enneagram van Karakterfixatie van onschatbare waarde zijn bij het proces van zelfonderzoek en zelfrealisatie. Als een spiegel van wijsheid onthult het enneagram de gewoontepatronen van de denkkeest waarmee wij ons identificeren en waarvan we geloven dat het is wie we werkelijk zijn. Het enneagram houdt ons een kaart voor van wie we niet zijn.

De patronen zijn ons zo vertrouwd dat wij geloven dat zij onze essentie zijn, terwijl ze in werkelijkheid een sluier zijn, een oppervlakkige bedekking van onze ware essentie. Zoals de twee-fixatie duidelijk de essentie van vriendelijkheid imiteert, met een verleidelijke hulpvaardigheid die een tegenprestatie behoeft, imiteert elke fixatie de ware essentie die aan iedere fixatie ten grondslag ligt.

Het kan een behoorlijke schok zijn wanneer we voor het eerst het punt van het Enneagram ontdekken dat we onbewust als onszelf hebben geïdentificeerd. Dat waarvan we dachten dat het ons uniek maakte blijkt uiteindelijk niet zo bijzonder te zijn.

Wat werkelijk bekoorlijk is is de pure essentie die op natuurlijke wijze zichtbaar wordt wanneer de fixatie niet leidt en de denkkeest onbewogen is. Ware essentie hoeft niet geheeld, gecreëerd of verkregen te worden maar kan gewoon rechtstreeks herkend worden als de permanente natuur van het eigen zijn.

Hoewel iemand die zich in een nummer of fixatie herkent doorgaans een proefje van essentie krijgt, kan dit proefje door de ego-denkkeest worden aangegrepen om tot nog een object in de wereld van het ego gemaakt te worden. "Mijn essentie" roept de vraag op wie jij dan bent dat je essentie bezit.

Om te kunnen geloven dat je beperkt bent tot wat doorgaans als "ik" geduid wordt (mijn naam, mijn lichaam, mijn gedachten, emoties en gevoelens, mijn essentie) moet je de alom tegenwoordige waarheid van wie je werkelijk bent, namelijk pure, onbegrensde, lege, stille, bewuste liefde, over het hoofd zien. De neiging om de waarheid van wie je werkelijk bent over het hoofd te zien wordt als normaal beschouwd.

Anderen die dezelfde foute waarneming doen versterken deze vanaf onze vroegste jeugd. Gewoonlijk wordt dit onbewuste idee van wie we werkelijk denken te zijn de drijfkracht die ons ertoe dwingt mechanisch te leven en reageren: op zoek naar geluk en op de vlucht voor angst.

Intussen blijven we grotendeels onbewust van de onderliggende drijfveren die geworteld zijn in de overtuiging dat wij onze persona zijn, uniek en afgescheiden van al het andere. In het verleden was het zeer zeldzaam dat de realiteit van wat we "ik" noemen in twijfel werd getrokken.

Wat in onze spirituele gemeenschap tegenwoordig echter vaak gebeurt is dat het ego spirituele overtuigingen, concepten en ervaringen opneemt in de nieuwe spirituele ego-ik.

Alle spirituele overtuigingen zijn een omhulsel voor het spirituele ego. Alleen het spiritueel geworden ego heeft spirituele overtuigingen nodig. De gedachten: "Ik weet. Ik ben een met alles. Ik heb leegte in mij. Het is allemaal maar een verhaal." kunnen in diepste zin waar zijn maar zijn als concept afleidingen van het radicale onderzoek van wat ons onbewust leidt en van "wie" het persoonlijk opvat.

Karakterfixatie is op zich geen probleem. Net zo min als de kleur van je ogen of haar, die samen met je fixatie slechts genetische uitingen van jouw specifieke lichaam/geest zijn. Het probleem ontstaat wanneer de fixatie leidt en persoonlijk opgevat wordt. Wanneer je eenmaal de fixatie als mechanisme herkent hebt kun je iedere persoonlijke betrokkenheid beëindigen. Wanneer er geen persoonlijke betrokkenheid meer is, zijn er geen problemen meer en ontvouwt alles zich op natuurlijke wijze.

Wanneer we erkennen dat wat we "ik" noemen slechts een patroon is (en dat er honderden miljoenen anderen zijn met hetzelfde patroon, hetzelfde nummer, dezelfde fixatie), kunnen we het gelukkig niet langer meer zo persoonlijk opvatten. Dan kunnen we ervoor kiezen ons niet langer met het patroon te vereenzelvigen. Wanneer je standvastig bent in de bereidwilligheid niet langer aan valse denkbeelden van zelf toe te geven, en de bereidwilligheid om rechtstreeks naar waarheid te speuren, dan sterf je voor het onware en leef je in de openbaring van waarlijk zijn.

Dit is de aanvang van waarlijk leven. Je wordt vervuld door jezelf in de diepste zin te kennen. En omdat je vervuld bent streef je nergens naar en ga je voor niets meer op de loop. Dit is ware vrijheid. Je kunt spontaan en levendig zijn zonder te oefenen en repeteren. Je leven zal zich in liefde en wijsheid onvouwen en tot jouw bepaalde bestemming met jouw bepaalde gaven en neigingen opbloeien. Dit is een leven vol liefde, dankbaarheid en genade. Het is de directe bloei van menselijk bewustzijn.

Overall ter wereld ontwaakt nu bewustzijn voor zichzelf. Iedere ontwaakte ziel is een baken van helderheid, stilte en liefde. Dit is onze tijd. Ontwaak en straal.

Self-Realization with the Enneagram, with Eli
Amsterdam, Sept. 07 – 11

De Vondelkerk,
Vondelstraat 120-D
Fee: €400

INFORMATION AND REGISTRATION: www.leela.org, Wim van Haaren, wim@weiz.nl, 0031 6 263 787 14